

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภท การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวด้านจิตสังคม ของผู้ป่วยสูงอายุ โดยมี เพศ อายุ ระดับการศึกษา การรับรู้ความหมายของความเจ็บป่วย ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาล การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล และการสนับสนุนจากครอบครัว เป็นตัวพยากรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูลตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากร และตัวอย่างประชากร

ประชากร คือ ผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในแผนกอายุรกรรม และศัลยกรรม โรงพยาบาลของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีจำนวนเตียงตั้งแต่ 500 เตียงขึ้นไป ซึ่งมีการจัด บริการทางด้านสุขภาพในรูปแบบที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีโรงพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ 10 แห่งดังนี้

1. โรงพยาบาลราชวิถี
2. โรงพยาบาลเลิดสิน
3. โรงพยาบาลตำรวจ
4. โรงพยาบาลศิริราช
5. โรงพยาบาลรามคำแหง
6. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
7. โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช
8. โรงพยาบาลพระปิ่นเกล้า
9. โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
10. โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

จำนวนประชากรที่มารับบริการในแต่ละแห่งต่อเดือน (สำรวจเมื่อเดือนตุลาคม 2535)
แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปที่เจ็บป่วย และนอนพักรักษาตัวในแผนกอายุรกรรม และศัลยกรรม ของโรงพยาบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 10 แห่ง ตามกำหนดไว้ โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

1. ขนาดตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยสำรวจประชากรจากโรงพยาบาลทั้ง 10 แห่ง พบว่ามีผู้ป่วยสูงอายุที่นอนพักรักษาตัวในแผนกอายุรกรรม และศัลยกรรม เฉลี่ย 3,234 คน ต่อเดือน เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรที่นำมาศึกษา 8 ตัวแปร และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณ ต้องใช้ขนาดตัวอย่างประชากร อย่างน้อย 20 เท่าของตัวแปร (Kerlinger & Pedhazur, 1973) ประกอบกับการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งต้องใช้เวลามาก จึงได้จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 160 คน และคำนวณขนาดตัวอย่างประชากรในโรงพยาบาลแต่ละแห่ง โดยใช้สูตรดังนี้ (นิยม ปุราคำ , 2511)

$$n_n = \frac{n \times N}{N}$$

เมื่อ	n_n	คือ	จำนวนตัวอย่างประชากรแต่ละแห่ง
	n	คือ	จำนวนประชากรในแต่ละแห่ง
	N_n	คือ	จำนวนตัวอย่างประชากร ทั้งหมดที่ใช้ในการทำวิจัย (160 คน)
	N	คือ	จำนวนประชากรทั้งหมด (3,234 คน)

ผลการคำนวณจำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละแห่ง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และตัวอย่างประชากร จำแนกตามสังกัดและโรงพยาบาล

สังกัด / รายชื่อโรงพยาบาล	ประชากรผู้สูงอายุ คน / เดือน	ตัวอย่างประชากร (คน)
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข		
โรงพยาบาลราชวิถี	320	16
โรงพยาบาลเลิดสิน	196	10
กระทรวงมหาดไทย		
โรงพยาบาลตำรวจ	318	16
ทบวงมหาวิทยาลัย		
โรงพยาบาลศิริราช	404	20
โรงพยาบาลรามธิบดี	387	19
สภาอากาศไทย		
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	365	18
กระทรวงกลาโหม		
โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	308	15
โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า	286	14
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	324	16
กรุงเทพมหานคร		
โรงพยาบาลวชิรพยาบาล	326	16
รวม	3,234	160

2. เกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างประชากร โดยมีลักษณะดังนี้
  - 2.1 อายุ 60 ปีขึ้นไป
  - 2.2 เป็นผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคทางอายุรกรรมหรือ ศัลยกรรม และไม่มีปัญหาด้านจิตประสาท โดยศึกษาจากแฟ้มประวัติผู้ป่วย
  - 2.3 ไม่มีปัญหาทางการได้ยิน สามารถพูดและฟังภาษาไทยได้ดี ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดำเนินการดังนี้
  - 3.1 สํารวจผู้ป่วยในหอผู้ป่วยอายุรกรรมและศัลยกรรม ว่ามีผู้ป่วยที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวนกี่คน บันทึกชื่อ และหมายเลขเตียงของผู้ป่วย
  - 3.2 สุ่มตัวอย่างแบบคนเว้นคน โดยเรียงตามหมายเลขเตียงของผู้ป่วยที่ได้บันทึกไว้
  - 3.3 ดำเนินการสุ่มตัวอย่างทุกวันราชการเวลา 9.00 - 16.00 น. จนครบ 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบวัด ที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

  - 1.1 ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ตำรา งานวิจัย และบทความในวารสาร ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรพยากรณ์ และแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุ
  - 1.2 หาข้อมูลจากการสอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับแพทย์ และพยาบาลในหอผู้ป่วยอายุรกรรม และศัลยกรรม และผู้ป่วยสูงอายุ เกี่ยวกับการรับรู้ความหมาย

ของความเจ็บป่วย ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาล การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล การสนับสนุนจากครอบครัว และการปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุ

1.3 นำแนวคิด เนื้อหา และข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มากำหนดกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ และตัวแปรเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ตัวแปรพยากรณ์ สำหรับผู้ป่วยสูงอายุ เป็นผู้ตอบ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ถามถึง เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และจำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นคำถามชนิดปลายปิด มีทั้งหมด 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ความหมายของการเจ็บป่วย แบบวัดชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้ครอบคลุม ความนึกคิด และผลกระทบของการเจ็บป่วยต่อการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยสูงอายุ เป็นแบบสัมภาษณ์ มีคำตอบให้เลือก 3 ตัวเลือก ให้เลือกเพียงคำตอบเดียว คือ ถูก ผิด ไม่ทราบ มีทั้งหมด 16 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ก. ถ้าข้อความใดของแบบวัดต้องตอบว่า "ถูก" ผู้ตอบว่า "ถูก" ได้ 1 คะแนน

ข. ถ้าข้อความใดของแบบวัดต้องตอบว่า "ผิด" ผู้ตอบว่า "ผิด" ได้ 1 คะแนน

ค. ถ้าข้อความใดของแบบวัดจะต้องตอบว่า "ถูก" ผู้ตอบว่า "ผิด" หรือ "ไม่ทราบ" ได้ 0 คะแนน

ง. ถ้าข้อความใดของแบบวัดจะต้องตอบว่า "ผิด" ผู้ตอบว่า "ถูก" หรือ "ไม่ทราบ" ได้ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 แบบวัดความพึงพอใจต่อลักษณะสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาล แบบวัดชุดนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ครอบคลุม ความชอบ ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีของผู้ป่วยสูงอายุ ที่มีต่อลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมในโรงพยาบาล ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ช่วง ให้ผู้ป่วยสูงอายุ ประเมินตนเองว่ามีความพึงพอใจ ต่อลักษณะสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลมากน้อยเพียงใด โดยถามว่าผู้ป่วยสูงอายุ เห็นด้วยกับข้อความที่กล่าวถึงลักษณะสภาพที่เป็นอยู่ และความเป็นอยู่ใน

โรงพยาบาลมากน้อยเพียงใด มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ เป็นข้อความที่มีความหมายในทางบวก และลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	ความหมาย	ค่าคะแนน	
		ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่เห็นด้วย	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของผู้ป่วยสูงอายุ แสดงว่า ผู้ป่วยสูงอายุมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลน้อยที่สุด/ไม่พึงพอใจเลย	1	5
เห็นด้วยน้อย	ข้อความนั้นตรงความคิด หรือความรู้สึกของผู้ป่วยสูงอายุ แสดงว่าผู้ป่วยสูงอายุมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลน้อย	2	4
เห็นด้วยปานกลาง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด หรือความรู้สึกของผู้ป่วยสูงอายุปานกลาง แสดงว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลปานกลาง	3	3
เห็นด้วยมาก	ข้อความนั้นตรงกับความคิด หรือความรู้สึกของผู้ป่วยสูงอายุมาก แสดงว่า ผู้ป่วยสูงอายุมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลมาก	4	2
เห็นด้วยมากที่สุด	ข้อความนั้นตรงกับความคิด หรือความรู้สึกของผู้ป่วยสูงอายุมากที่สุด แสดงว่าผู้ป่วยสูงอายุมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลมากที่สุด	5	1

ส่วนที่ 4 แบบวัดระดับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลของผู้ป่วยสูงอายุ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยให้ครอบคลุมความรู้สึกของผู้ป่วยสูงอายุที่มีต่อพฤติกรรม หรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนด้านจิตใจ อารมณ์ การสนับสนุนด้านการให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับโรค และการอำนวยความสะดวกในการรักษาพยาบาล แบบวัดนี้มีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ เป็นข้อความที่มีความหมายทางบวกทุกข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	ความหมาย	ค่าคะแนน
ไม่เป็นจริงเลย	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึก หรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเลย	1
เป็นจริงเล็กน้อย	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก หรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นบ้างเล็กน้อย	2
เป็นจริงครึ่งหนึ่ง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก หรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเพียงครึ่งหนึ่ง	3
เป็นจริงส่วนมาก	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก หรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเป็นส่วนมาก	4
เป็นจริงมากที่สุด	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก หรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุด	5

ส่วนที่ 5 แบบวัดระดับการสนับสนุนจากครอบครัวของผู้ป่วยสูงอายุ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยให้ครอบคลุมถึงความรู้สึกของผู้ป่วยสูงอายุที่มีต่อพฤติกรรม หรือการกระทำของสมาชิกในครอบครัว เกี่ยวกับการช่วยเหลือในการทำกิจวัตรประจำวัน การสนับสนุนด้านจิตใจ อารมณ์ การได้รับการยอมรับ และเห็นคุณค่าการสนับสนุนด้านวัตถุ การสนับสนุนโดยการให้ข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีจำนวน 22 ข้อ เป็นข้อความที่มีความหมายทางบวกทุกข้อ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน เช่นเดียวกับแบบวัดระดับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล

ชุดที่ 2 ตัวแปรเกณฑ์

เป็นแบบวัดระดับการปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองให้ครอบคลุมการปรับตัวด้านจิตสังคม ประกอบด้วย การปรับตัวด้านอัตโนมัติ การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ การปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการปรับตัวต่อความเจ็บปวดและความไม่สบาย ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ช่วง ประกอบด้วยข้อความด้านบวกและด้านลบ มีจำนวน 36 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	ข้อความ	ค่าคะแนน	
		ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่เป็นจริงเลย	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกหรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเลย	1	5
เป็นจริงเล็กน้อย	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นบ้างเล็กน้อย	2	4
เป็นจริงครึ่งหนึ่ง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเพียงครึ่งหนึ่ง	3	3
เป็นจริงส่วนมาก	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเป็นส่วนมาก	4	2
เป็นจริงมากที่สุด	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุด	5	1

สำหรับการหาค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 ส่วนที่ 3 แบบวัดความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาล ส่วนที่ 4 แบบวัดการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล ส่วนที่ 5 แบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัว และชุดที่ 2 แบบวัดการปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient) (สุภาพ วาดเขียน, 2525)

$$r = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s^2_i}{s^2_u} \right)$$

r = ความเชื่อถือได้

เมื่อ $\sum s^2_i$ = ผลรวมของความแปรปรวนของแบบวัดแต่ละข้อ

s^2_u = ความแปรปรวนของแบบวัดทั้งหมด

n = จำนวนข้อทั้งหมดในแบบวัด

นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงจากผู้ป่วยสูงอายุที่เป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 160 คน ผู้วิจัยได้นำผลมาคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์อีกครั้ง ได้ผลดังตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการแพทย์และทางการแพทย์ที่มีประสบการณ์ในด้านวิชาการ การปฏิบัติการดูแลรักษา และให้การพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุทั้งหมด 10 ท่าน ประกอบด้วยแพทย์ 2 ท่าน พยาบาล 3 ท่าน อาจารย์พยาบาล 5 ท่าน (รายชื่อตามภาคผนวก ค.) ทำการตรวจสอบเครื่องมือทั้ง 2 ชุด พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหา ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยนี้ และสำนวนภาษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมารวบรวมพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยถือเกณฑ์การยอมรับและเห็นตรงกัน (ร้อยละ 80) ของผู้ทรงคุณวุฒิ และปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นตรงกันเสนอให้ปรับข้อความให้สื่อความหมายชัดเจนขึ้นบางข้อรายการ และให้ตัดจำนวนข้อความรายการของแบบสัมภาษณ์ในแต่ละชุดออกเป็นบางข้อรายการที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้ว ถือว่ามีความตรงตามเนื้อหา

2.2 ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีคุณลักษณะคล้ายกับประชากรจริง ซึ่งเป็นผู้ป่วยสูงอายุ จำนวน 30 คน ที่นอนพักรักษาตัวในแผนกอายุรกรรม และศัลยกรรมของโรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ และโรงพยาบาลตากสิน แล้วนำมาคำนวณหาความเที่ยง โดยแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ส่วนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ความหมายของความเจ็บป่วย โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (สุภาพ วาดเขียน, 2525) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } K-R_{20} : r_x = \frac{n}{n-1} \left(\frac{1 - \sum pq}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ

n = จำนวนข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

p = สัดส่วนจำนวนคนที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง

q = สัดส่วนจำนวนคนที่ตอบผิด

pq = ความแปรปรวนของข้อคำถามเดี่ยวแบบสองนัย

$\sum pq$ = ผลรวมของ pq ของทุก ๆ ข้อคำถาม

s_x^2 = ความแปรปรวนของแบบสอบทั้งฉบับ

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ในการทดลองใช้ และการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง
จำแนกตามแบบสัมภาษณ์แต่ละชุด

แบบสัมภาษณ์	ค่าความเที่ยง	
	ขั้น ทดลองใช้ n=30	ขั้นวิเคราะห์- ข้อมูล n=160
ชุดที่ 1 ตัวแปรพยากรณ์		
ส่วนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ความหมายของการเจ็บป่วย	0.68	0.79
ส่วนที่ 3 แบบวัดความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาล	0.82	0.86
ส่วนที่ 4 แบบวัดการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล	0.80	0.84
ส่วนที่ 5 แบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัว	0.94	0.95
ชุดที่ 2 ตัวแปรเกณฑ์		
แบบวัดระดับการปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับ การรักษาในโรงพยาบาล	0.86	0.90
แบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับ	0.92	0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการดำเนินการรวบรวมข้อมูล มีดังนี้คือ

1. ติดต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลตามลำดับ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อหัวหน้าผู้ป่วยอายุรกรรม และหอผู้ป่วยศัลยกรรม ขออนุญาตเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3. สํารวจผู้ป่วยในหอผู้ป่วยอายุรกรรมและหอผู้ป่วยศัลยกรรมว่ามีผู้ป่วยที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวนกี่คน บันทึกชื่อ และหมายเลขเตียงของผู้ป่วย

4. ดำเนินการสัมภาษณ์โดยสุ่มแบบคนเว้นคน เรียงตามหมายเลขเตียงผู้ป่วยที่บันทึกไว้โดยก่อนสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ แนะนำตนเองกับผู้ป่วย สันทนาการกับผู้ป่วยเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ และขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ป่วย เมื่อผู้ป่วยอนุญาตและยินยอมให้สัมภาษณ์ จึงทำการสัมภาษณ์ ตามแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเช่นนี้ที่ละคราย ใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละ 30-45 นาที โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2535 ถึงวันที่ 11 ธันวาคม 2535 ได้ข้อมูลจากตัวอย่างประชากร จำนวน 160 คน ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ 160 คน คิดเป็น 100%

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของตัวอย่างประชากร โดยหาจำนวนร้อยละ
2. คำนวณหาคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุ คิดเป็นค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแยกเป็นการปรับตัวด้านจิตสังคมในแต่ละด้าน การคิดระดับการปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุ คิดจากคะแนนเฉลี่ย โดยให้ความหมาย ดังนี้

คะแนนระหว่าง	1.00-2.49	หมายถึง	ผู้ป่วยสูงอายุมีการปรับตัวด้านจิตสังคมในระดับไม่เหมาะสม
คะแนนระหว่าง	2.50-3.49	หมายถึง	ผู้ป่วยสูงอายุมีการปรับตัวด้านจิตสังคมในระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง	3.50-5.00	หมายถึง	ผู้ป่วยสูงอายุมีการปรับตัวด้านจิตสังคมในระดับเหมาะสม

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุกับปัจจัยคัดสรร ได้แก่ การรับรู้ความหมายของการเจ็บป่วย ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาล การสนับสนุนจากครอบครัว คัดคะแนนรวมของแต่ละปัจจัยแล้ว ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ค่าเอฟ (F-test) ค่าที (t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

การคัดคะแนนแต่ละปัจจัยคัดสรร ให้ความหมายของคะแนนในรูปคะแนนดิบ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ของค่าเฉลี่ย ได้เกณฑ์การตัดสินแปลผล ดังนี้

1. การรับรู้ความหมายของการเจ็บป่วย

คะแนนระหว่าง	13-16	หมายถึง	กลุ่มที่มีการรับรู้ความหมายของการเจ็บป่วยมาก
คะแนนระหว่าง	6-12	หมายถึง	กลุ่มที่มีการรับรู้ความหมายของการเจ็บป่วยปานกลาง
คะแนนระหว่าง	1-5	หมายถึง	กลุ่มที่มีการรับรู้ความหมายของการเจ็บป่วยน้อย

2. ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาล

คะแนนระหว่าง	71-100	หมายถึง	กลุ่มที่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลมาก
คะแนนระหว่าง	31-70	หมายถึง	กลุ่มที่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลปานกลาง
คะแนนระหว่าง	1-30	หมายถึง	กลุ่มที่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลน้อย

3. การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล

คะแนนระหว่าง	61-90	หมายถึง	กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลระดับมาก
--------------	-------	---------	--

คะแนนระหว่าง	31-60	หมายถึง	กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจาก เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลระดับ ปานกลาง
คะแนนระหว่าง	1-30	หมายถึง	กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจาก เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลระดับน้อย
4. การสนับสนุนจากครอบครัว			
คะแนนระหว่าง	75-110	หมายถึง	กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจาก ครอบครัวในระดับมาก
คะแนนระหว่าง	38-74	หมายถึง	กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจาก ครอบครัวในระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง	1-37	หมายถึง	กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจาก ครอบครัวในระดับน้อย

4. คำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุในแต่ละด้าน
กับปัจจัยคัดสรร โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment
Correlation Coefficient) และทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้ค่าที (t-test)
การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ใช้เกณฑ์เทียบระดับดังนี้
(ประกอบ กรรณสูต, 2528)

ค่าระหว่าง $\pm$ .70-1.00	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
ค่าระหว่าง $\pm$ .30- .69	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ค่าระหว่าง $\pm$ 0- .29	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

5. หากกลุ่มตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุ
โดยรวมและแยกในแต่ละด้าน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน
(Stepwise Multiple Regression Analysis) (Kerlinger & Pedhazur, 1973)
ดังนี้

- 5.1 หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์บุคคลระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์
  - 5.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้
  - 5.3 คำนวณค่าเอฟรวม (Overall F-Test) เพื่อทดสอบว่าตัวพยากรณ์สามารถพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่
  - 5.4 คำนวณค่าที่ (t) เพื่อทดสอบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ที่ คำนวณของคะแนนดิบ (B) ของตัวพยากรณ์แต่ละตัวจะส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์หรือไม่
  - 5.5 สร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวด้านจิตสังคมของผู้ป่วยสูงอายุโดยรวมและแยกในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน ทั้งในรูปแบบคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน
- การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSx (Statistic Package for the Social Sciences)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย